శనీస్వరుడు

- డాక్టర్ వి.ఆర్. రాసాని

తూర్పున ధగధగమండే అగ్గిబాణం మాదిర్తో ఎర్రంగా నిగనిగలాడతా ఆకాసింలోకి పొడచకొస్తా వుండాది పొద్దు.

గోరెచ్చగా బూమమ్మను తాకతావుండే యెండ, సెట్ల ఆకుల సందుగొందుల్లోగుండా రాలిపడిన యెల్తురు తునకలు నేలతల్లి వళ్ళుమింద తేలిన తెల్లపొడ మాదిరి కనిపిస్తా వుండాయి.

వొగరిద్దరు రైతులు పసరాల పగ్గాలు సేతబట్టుకోని తోలకపోతా వుండారు. ఇంకొందరు సేద్దెం కొరముట్లు ఎత్తకపోతా కనిపిస్తా వుండారు.

ఏ పనీ పాటా లేకండా ఉలపాగా తిరిగే కోర పిలకాయలు కొందరు వోళ్ళోళ్ళ ఇండ్ల ముందర కూసుండే దానికి యేసిండే బండ్లమింద, అరుగుల మింద కూసోని ఏందేందో మాట్లాడుకుంటా వుండారు. నడిపాయంలో వుండే కొందురు ఆడోళ్ళు ఊరి ముందరుండే బోరింగునించీ నీళ్ళుకొట్టి, బిందెల్ని సంకన బెట్టుకోని మోసకపోతావుండ్రి.

ఆ బోరింగు దాటుకుంటానే రచ్చబండ. దానికి నేరుగా ఈది పక్కన రాములోరి గుడి. గుడి బండనించి వొగ కాలిదోవ పోతావుండె. వొగ పెద్దాయన నోట్లో వొగవొక్క యేసుకోని యెలబారినాడే అనుకో. ఆ వక్క కొరికినంత దూరం ఆయప్ప నడస్తాడు సూడు. అంత దూరంలో కానగలకాన వొగటుండె. ఆ కానగల కానలో దూరి వస్తావుండే కాలిదోవ రాములోరి గుడి పక్కగా వచ్చి ఈదిలో కలస్తావుండె. ఆ దోవ ఈదికింకోపక్కన ... కొంత దూరం పొయినాక పడమటగా మలుపుదిరిగి మహలు, కదిరాయ సెరువుకు బోయే కాలిబాట్లో కలస్తావుండె. అదే రాసీడుకుబోయే రోడ్డు.

ఆ కానగలకాన దాటుకోని పదయిదేండ్ల తర్వాత మళ్ళా అడుగుపెట్టె జయరాముడు.

'భద్రం బల్లా కోడి ... కొంచెం మెలకవగా వుండు' అంటా జయరాముడి ఇంగితం యెచ్చరిస్తానే వుండె.

ఇప్పుడు గనక నన్ను మాపగోరు గుర్తు పట్నారా, ఏ పక్కనించీ ఏ ఆపితి వచ్చి పడుతుందో ఏమోనంటా ఆయప్ప మొనుసులోను రాగ్గింజంత అనమానం లేకండా పొలా.

గుడి మలుపు తిరిగి ఈదిలోకి అడుగుపెట్టిన జయరాముడు ఈదినంతా వొగసారి జూశ. ఈదిలో ఎక్కడా ఎట్టాంటి సందడి సంబరం కనిపించలా. అక్కడక్కడా మడుసులు కనిపిస్తా వుండ్రిగానీ వోళ్ళ మొగాల్లో ఎట్టాంటి సంతోసమూ అగుపడలా. పెతివోడూ యేందో పోగొట్టుకున్నోని మాదిరిగా కనిపిస్తా వుండె.

ఊరంతా మల్లా వొగతూరి కలజూశ జయరాముడు.

''రామసామిగుడి అట్టే ఉండాది. ఆ రాగిసెట్టు అట్టే వుండాది. రచ్చబండా మామూలుగానే వుండాది. కానీ ఊరుమాత్రం ముందు మాదిర్తో లేదే. మొండిగోడలు, జారిపోయుండే కప్పులు, పెచ్చులూడిపోయి, శ్యానా పురాతనమైనవి మాదిరిగా కనిపిస్తా వుండే ఇండ్ల గోడలు...

యెట్టున్నారు! యెట్టయిపోయుండాది! నేనున్నబ్బుడు బాగుండ్లా? మొనుసులోనే యాస్టబోతా వొగ నిట్టూర్పిడిసి ఉస్సుబ్బాంట నడస్తానే వుండె.

మడిసి బుద్దిని కుక్కంటారు. ఆ కుక్కను కట్టేసుకున్నోడే మహన్నభావుడంటారు ... జయరాముడంతటి మహన్న భావుడు గాడే. అందుకే ఆయప్ప మొనుసు కోతి మాదిరెగరతా వుండె. ఏందేందో మొనుసుకొచ్చి సుట్రక పోతావుండె.

''అందురూ ఊర్లోనే ఉండారు. భోతికంగా పక్కపక్కనే జీవిస్తా వుండారు. అయినా, మానిసికంగా మాత్తరం వోళ్ళ మద్దెన ఆమడల దవ్వుగాదు. యోజినాల దూరం వున్నట్టనిపిస్తా వుండాది. వోళ్ళ మొగాల్లో సూడు. యేందో అంతంలేని బాదేందో కండ్లాబూసి ఆడతా వుండాది. అందుకేనేమో ఏదో పుట్నాం... పుట్నాం కాబట్టి బతకాల. బామాల. తప్పదు - అన్నిట్టు యేందో నిరాశ... వోళ్ళ కండ్లల్లో అగుపిస్తానే వుండాది.

వొగబ్బుడు వచ్చిపోయే బందుగుల్తో, ఏ అడ్డా ఆపూ లేకండా ... ఈదిలో, ఏ భయమూ లేకండా అడ్డపడి తిరిగే పసరాల్తో, ఎగిరెగిరి దూంకే పిలకాయల ఆటపాటల్తో, ఇరుగుపొరుగోళ్ళ ముచ్చట్లు ముదిగారాలతో ఎప్పుడూ కుశాలగా, సందడిగా వుండె ఊరు.

కానీ ఊర్లో ఆ పరిస్తి కలికానికైనా కనిపించలా... జయరాముడి మొనుసులో ఎక్కడో, ఏమూల్నో ఏదో ముల్లు గుచ్చుకున్నిట్టు కలుక్కుమనె.

మెల్లిగా అడుగులో అడుగేసుకుంటా, అయినోళ్ళ, పోయినోళ్ళ ఇండ్లన్నీ సూసుకుంటా జయరాముడు ముందుకు బోతానే వుండె. పొగులంతా పల్లెల్లో తిరిగి రేత్తిరయితానే రాములోరి గుడికొచ్చి పడుకునే బైరాగి అప్పటికే లేసిండె. లేసినోడు లేసినట్లుండక, సెరువులో తానమాడొచ్చి కూసోని ఏకునాదం వాయిస్తా 'ఏమి జేతురా భగమతి గురుడా; ఎబ్బుడెగిరి పోతాదో హంస గురుడా; కట్టిండే ఇల్లిడిసి, పెట్టిండే పావులిడిసి; పంచలేగతులాయెరా గురుడా'' అంటా తత్త్వం పాడుకుంటా గుమ్మగుమాలిం చేస్తావుండె. ఆ తత్త్వం ఇనుకుంటా రచ్చబండ నుండే ఇద్దురు ఆయకట్టు మొగోళ్ళు పొద్దన్నే సిగ్గూసెరమూ లేకండా పెద్ద మొనగోళ్ళు మాదిర్తో నక్కాముట్టే ఆడుకుంటా వుండ్రి. రచ్చబండ కవతల, రాశింటి ముందరుండే అరుగుమింద కూసోని బీడీ దాక్కుంటా ఈదిలో వచ్చిపోయే వరసైన ఆడపిలకాయల్తో జారాట్లాడుకుంటా వుండ్రి.

వోళ్ళ నందర్నీ దాటుకోని జయరాముడు పోతానే వుండె. ఇంతలో వొగింట్లోనించీ వొగ బెడస కోడిని, ఇంగొగ కోర్ల కోడిపుంజు తరుంకుంటా వస్తే ... ఆ బెడస కోర్‌కోర్ మంటా వచ్చి ఎగిరి ఆయప్ప మింద పడబోయ. జయరాముడి గుండె వొగసూరి గుబిల్లుమనిపాయె. అయినా పిల్లోడు శ్యానా న్యాగ్గా తప్పించుకుండె. ఆ అన్నేకారి కోడి పక్కింటీ వర్సుకోని పోయి దూరంగా దూంకేశ. ఆ సద్దుకు ఈదిలో వుండే వోళ్ళంతా వొగసూరి ఆయప్పకల్లా

జూసిరి. అదీ యెట్ల జూసిరి?

కొందురు దొంగను జూసినట్లు జూసిరి. ఇంకొందురు అయినోన్ని, బందుగును జూసినట్లు ... ముదిగారంగా జూసిరి.

రచ్చబండ మింద నక్కాముట్టే ఆడేటోళ్ళు జూసిరి. చూసి, వొగాయప్ప ''ఈడు ... వోడుగానే ఉండాడు ... ఎందుకొచ్చినట్లో?'' అంటా ఇంకో నేస్తున్తో అనె.

''అంత ఎసుగాయంతప్పుడు, న్యాత వయసులో యెల్లి పోయినోడు ఇప్పుడెందుకొచ్చినా డబ్బా?'' అంటా ఇచ్చిత్తరక పోతా సూస్తా వుండె ఆ నేస్తుడు.

''ఈ ఊబిలోకి మల్లా ఎందుకొచ్చి పడినా డబ్బా?''

''ఇబ్బుడు అసలోళ్ళు గనక జూసిరో ఈయప్పకు ఆపితే.'' గుసగుస మాట్లాడుకోబట్రి.

ఈదిలో బండ్లమింద, అరుగుమింద వుండే వోళ్ళు అదే మాదిరిగా మాట్లాడుకోబట్రి.

''ఎవుర్రో ఈ కొత్త మడిసి?''

''ఏమొ తెల్దురా!''

''ఆ ఇంటి కల్లానే బోతా వుండాడే ...''

''ఆ పాడు కొంపకల్లా ఎవుడు బోతాడు? అసలు ఏముందని బోతాడు?''

''అవురో! అట్లే బోతా వుండాడురో ... వోడు

మనీషాని పట్టిన చంద్రుడు

***'నా**నా పటేకరంటే నాకసూయ' – ఈ మాట అన్నదెవరో కాదు చంద్రచూడ్‌సింగ్. కారణం? మనీషాలాంటి అందమైన 'పొందు'ని అందుకు న్నాడు నానా అంటున్నాడీ చంద్రుడు. తన గుర్చి ఎవరూ రాయడం లేదనో ఏమో? తనపై తానే రూమర్లు లేవదీసుకుని సంచలనం సృష్టించాడు. దెబ్బకి హీరోయిన్లందరికీ బెదురైపోయింది. టాబూని ఒక రౌండ్ పొగిడేసి వదిలేశాడు. ఇప్పుడు మనీషాని తెగ పొగుడ్తున్నాడు. (మధ్యలో నానానీ చూచి ఏడ్చుకుంటున్నాడు). 'చంద్ర సిన్సియర్‌గా నాలో ప్లస్, మైనస్ పాయింట్లని చెప్పాడు అంతే. నాకేం వేరే ఆకర్షణ లేదు అతనంటో' అంటోంది మనీషా. మొదట్లో నానానీ అలా అని, ఆ తర్వాత చెట్టాపట్టా లేసుకు తిరిగింది నానాతో! మరి చంద్రచూడ్‌తో నెక్ట్స్ ఇన్నింగ్స్ నడపబోతున్నావా మనీషా?*

వోడుగానే వుండా డబ్బా జయరామరెడ్డీ.''

''ఏమొ. ఆ ఇంటి కాడికి బోతేగానీ సెప్ప లేం?''

జయరాముడికి ఆ మాటలు అరకొరగా ఇనిపిస్తానే వుండె. కానీ ఆ యప్ప అవేవీ పట్టించుకోలా. ముందుకు బోతానే వుండె.

అట్ల ఇంకొన్నిండ్లు దాటుకోని వొగ పెద్ద మిద్దింటి ముందరాగె.

ఆ ఇల్లు ఏ ఆలనా పాలనా లేకండా పిచ్చిపిచ్చిగా కనిపిచ్చే దిక్కులేని మడిసి, అనాద మాదిర్తో కనిపిస్తా వుండె. బాగా పాడుబడిపోయిండె. దాని ముందర, సుట్టుకారమూ గెడ్డి, గెరిక బల్సిక పోయిండె. అప్పుడెప్పుడో యేసిండే బీగం, అట్టే వుండెగానీ అది ఎండకు ఎండి, వానకు తడిసి బాగా సిలుంబట్టి పోయిండె.

ఆ ఇంటిని సూసేగుందికి ఆయప్ప గుండి కాయలు నీరైపాయ. కడుపు సెరువైపాయ. దుక్కం ముంచకొచ్చేశ. ఎదలో నించీ తన్న కొస్తావుండే బాధ గొంతులోనే మింగుకుండె ... నిరాశగా వొగసూరి నిట్టూర్చె.

''యెట్టున్నె ఇల్లు! యెట్లయపాయ!'' అంటా నొప్పిగా మొనుసులోనే కుమిలిపాయ.

''ఆ... జరిగిపోయిండేది తల్సుకోని వొగిరిస్తే ఏం నాబం? ఏదో, అయి పూడిసింది ...'' అంటా మళ్ళా దైర్నం దెచ్చుకుండె. మొనుసు నిమ్మళించె. మనిసి తెపరాయించుకుండె.

వొగడుగు ముందుకేసి, బీగం పట్టుకోని లాగె.

ఊహూ ... అది రాలా... ఎంత సిలింబట్టి పోయిన్నా బలే గెట్టిగానే ఉండె. ఆయప్ప సేతికి ఎర్రంగా సిలుము దుమ్ము అంటుకుండె. రెండు సేతులూ వొగతూరి సూసుకోని ఇదిలించుకుంటా అట్టా ఇట్టా జూశ.

ఆడ ... పక్కన్నే వొగ పెద్దరాయి ఆయప్ప కోసరమే అన్నిట్టుండె. దానికల్లా రెండడుగులేసి వొంగి, రెండు సేతల్తో ఆ రాయినెత్తకొచ్చి, దాంతో బీగానికి బట్టి కొట్టబట్టె. అట్ట రొండేట్లు రాత్తో పడినో లేదో ఇట్ట బీగం కొండి పుటక్కన తెగిపాయ. రాయిని పక్కనేసి, బీగం ఊడదీశ. తలుపుకు అతక్కపోయిండేగెడిని గూడ ఎట్లనో వొగట్ల ఊడదీసి, సిలుకుదీశ. అనాక రెండు సేతల్తో తలుపును తోశ. ఊహూ ... అది కదల్లా, మెదల్లే. గోరంత సందయినా వొదల్లే. అది బాగా సెదులు బట్టిపోయి దాలమందరాలకు అతక్క పోయిండె. పైగా నుసి కూడా పట్టిపోయిండె. గెట్టిగా తంతే ఇరిగిపోయి నుగ్గునుగ్గు అయిపోయేట్టిగా ఉండె.

ఎట్టనో మెల్లిగా తలుపుతోసి కాసింత సందు జేసుకోని ఇంట్లోకి అడుగుబెట్టె.

ఇళ్ళంతా గొబ్బుగొబ్బుగా వుండె. గలీజుగా వుండె. జానెడెత్తు సెత్తా సెదారం యెట్టంటే అట్ట పడుండె. కొంపంతా గబ్బిలాల కంపు కొడతావుండె. ఇళ్ళంతా దూదర గూళ్ళు కమ్మేసిండె. నేలమింద యాడ జూసినా ఎలకల పెంటికలే. ఇళ్ళంతా ఎలకల బొక్కలు, ఆ బొక్కల్లో నించీ ఎలకలు తోడిన మంటికుప్పలు ... సిన్న సిన్న కొండలు మాదిరి కనిపిస్తా వుండె.

ఆ వాసనకు వొగతూరి మొగం సిట్లించేశ జయరాముడు. తలుపు తెరిసినందువల్లా లోపలికి జొరబడిన యెల్తురుకు ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయిన ఎలికలు, గబ్బినాలు కీసరబాసరమంటా అరస్తా ఇళ్ళంతా పరిగెత్త బట్టె. వొగ గబ్బిడాయి ఆకాసివ్వ మాదిర్తో దూసకొచ్చి యెంటిక వాసిలో, సెవుదెగ్గిర వొర్సుకుంటా బాయ. ఆయప్ప వొగ్గెడివు బిత్తరకపోయి దానికల్లానే సూస్తా వుండిపాయ. మళ్ళా వొగ్గెడివులో తెపరాయించుకుండె.

ఆ నేల మింద అడుగు పెట్టంగానే ఆయప్ప మొనుసులో వొగ పక్కన సంతోసము, ఆనందము, ఇంగోపక్కన ఏదో సెప్పనలివిగాని వొగ మధరమైన ఇది గలిగె. దాంతో బాటుగా ఎదలో ఏదో ముల్లు గుచ్చుకున్నిట్టు వొగిటే యెసనం. అన్ని యాండ్ల నించీ గుండికాయలో గూడు కట్టుకోనున్నె మనేదంతా బయటికి రాబట్టె.

అది ఆయప్ప పుట్టినిల్లు. ఆయప్ప పెరిగిన తావు. మొట్టమొదలుగా ఈ పెపంచికాన్ని సూసిన తలం. ఇద్దే బుద్దులు నేర్చిన నెలవు.

అది.. అయినోళ్ళ పోయినోళ్ళందరి ప్రేమలు, బెమతలు, మమకారాలు అపురూపంగా అందుకున్న తావు.

OOO

సుమారిగా పదయిదేండ్లకు ముందు మాట.

అప్పుటికి ఆ ఊరు శ్యానా పెశాంతంగా, నిమ్మళంగా వుండె.

ఊర్లో ఏ రొంపులూ రాగింతాలు లేకండా, అందురూ వొగేకట్టుగా బతకతా వుండ్రి. వొగ జట్టుగా నిలస్తా వుండ్రి. వొగే తాటిమింద నడస్తా వుండ్రి.

అందాజుగా అది నూరిండ్ల పల్లె.

ఆ నూరిండ్లల్లోను రెడ్లుండ్రి, నాయిళ్ళుండ్రి. బల్జోళ్ళు, కంసలోళ్ళు, బోయోళ్ళు, కురబోళ్ళు, కురబగొల్లోళ్ళు వుండ్రి. అందులో రొండిండ్లు సకలోళ్ళవి. వొగిల్లు మంగలోళ్ళది. ఇంగో అయిదారిండ్లళ్ళో సాలోళ్ళు, తొగటోళ్ళు వుండ్రి. వొగింట్లో కుండలు జేసె కుమ్మరోళ్ళు వుండనే వుండ్రి. అయినా అందురూ అన్నదమ్ముల మాదిర్తో కలిసి మెలిసి పోతావుండ్రి. కులారేరయినా ... అక్కా, మామా, సినాయనా, సినమ్మా, అత్తా అంటా వొగ ర్నొగరు వరసలు బెట్టుకోని పిల్సుకుంటా వుండ్రి. వోళ్ళకు పట్టింపులే లేవు. కులమనేదే వోళ్ళ మొనుసుల్లోకి రాకండానే బతకతా వుండ్రి. ఇంక మతమంటావా? అది వోళ్ళకు తెలీనే తెలీదు.

అది రాసీడుకు, మహలుకు మద్దెనుండే ఊరు.

దాని పేరు కత్తేవారిపల్లె.

ఆ ఊరు జనాలంతా అంత అయికమత్తెంగా వుండారంటే దానికి కార్నం ఆ ఊరి సర్పంచ్‌లే.

ఆ ఊరికి ఎన్నో తరాలుగా పెద్దిరెడ్డోళ్ళే పెసిరిం ట్లుగా ఉంటా వచ్చిరి. ఇప్పుటికీ పెద్దిరెడ్డి హయాం నడస్తా వుండాది...

పెద్దిరెడ్డి దేముడబ్బాన్నె, సెడ్డోడబ్బాన్నె రొండూ నిజ్జింగాదు. కానీ శ్యానా శ్యానా మంచోడు ... ఆయప్ప సొసంతర యోధుడు. అప్పుడెప్పుడో ఇంగిలీసోళ్ళ కాలంలో గాంధీతాత కడపకొచ్చినా డంట ... అప్పుడికి పెద్దిరెడ్డి పసోడు. గాంధీ తాతను సూసే దానికి కడపకు పొయ్యి సూసొచ్చినాడంట.. ఆయప్ప సెప్పే మాటలిని సత్తే(గ్రహంలో గూడ కూసున్నాడంట ... అందుకు అందర్తోబాటు పెద్ది రెడ్డినీ జైలుకు పంపినారంట. అందువల్లా ఆయ ప్పకు రాసీడులో గాంధి తాతకున్నంత పేరుండె. నిజ్జింగా కూడా ఆయప్ప గాంధీమంటోడే..,

ఆయప్పకు అందురూ సమానమే. పచ్చ పాతమే ఎరగని మారాజు. ఆ ఊర్లో ఎవురికి ఏ కట్ట మొచ్చినా, ఏ నట్టమొచ్చినా ముందుంటాడు. ఆయప్ప హయాంలోనే ఆ ఊరికి కరంటొచ్చె. వొగ ఆసుపత్తిరి, వొగ పోస్టాపీసు వచ్చె. వొగ ఎలిమెంట్రీ ఇస్కూలొచ్చె. వాటికోసరం పెద్దిరెడ్డి ఎంతో దుడ్డు శెలవజేశ. అయినా అట్టాంటిదంతా ఆయప్ప లెక్క చేసేటోడు గాదు. ఊరుబాగుంటే సాలనుకునే వోడు. 'నాకు దేముడిస్తా వుండాడు. తిండికీ, గుడ్డకూ కొదవ జెయ్యలా. నలుగురికి మేలు జేస్తే సాలు అనుకునే మడిసి. మంచికి పేణాలైనా ఇచ్చే రకం.'

ఫోన్ల గోల

టెలిఫోన్ రాజు కమల్‌హాసన్, రాణీ ముఖర్జీ ఫోన్లో తెగ బిజీగా ఉంటున్నారని తాజావార్త. ఇంతకీ రెండో లైన్ కూడా బిజీయే. ఎవరిదై ఉంటుందబ్బా? అని తలగోక్కోనక్కర్లా. అది సారిక హాసన్, గోవిందా ఒకళ్ళ నొకళ్ళు ఓదార్చుకుంటున్నార్లెండి. డోంట్‌వర్రీ అంటు న్నారు బాలీవుడ్ జనాలు.

అందుకే పెద్దిరెడ్డి గురించి ఆ ఊర్లో ఎవుర్నడి గినా ''ఆయనకేం సామీ! మహన్న భావుడు. సేతు లెత్తి దండ పెట్టాల్సిన పెద్దమడిసి'' అంటాసెప్తారు. అటుమంటోడు పెద్దిరెడ్డి.

పెద్దిరెడ్డికి నలుగురు కొడుకులు. పెద్దోడు బసి రెడ్డి. రెండోవోడు సుధాకర్‌రెడ్డి. మూడోవోడు నరి సిమ్మ. నాలుగోవోడు అయిలప్పరెడ్డి. ఈళ్ళుగాక అయిమావతి అనే వొగ ఆడ కూతురుండె. ఆ అయిమావతిని పెద్దిరెడ్డి, గుడిబండలో వొగమంచి సాలు సం(ప్రదాయముండే ఇంట్లో ఇచ్చి పెండ్లిజేశ. పెద్ద కొడుక్కి పొద్దుటూరినించీ, తన స్తాయికి తగినట్టు మంచి కుటంబరం నించీ తెచ్చిజేశ.

ఆ బసిరెడ్డికి అయిదారేండ్ల కొడుకు... మిగిల్తో నోళ్ళు కింకా పెండ్లిండ్లు గాలా.

అద్దో ఆ బసిరెడ్డి కొడుకే జయరాముడు. అసలు పేరు జయరామరెడ్డి. బసిరెడ్డి భారియ్యా ఈరనాగమ్మంటే ఆ ఊర్లోనేగాదు, ఆ ఇంట్లోను బలేమరేద. మరుదులకందరికీ ఆయమ్మంటే బగితి, బయం. ఆయమ్మ శ్యానా మంచిది. పెండ్ల

యిన మరుదినమే అత్తామామలకు కూతురుకంటే ఎక్కువైపాయ. మర్దుల్ని గూడా కొడుకులు మాది రనుకునే ఆడది. అందుకే ఆయమ్మకు ఆ ఇంట్లో ఎదురుండదు.

ఆ ఇంట్లో సిన్న పిలకాయలు లేని కొరత తీర్చిన జయరాముడంటే అందరికీ మురిసనమూ ముదిగారమూను. ఆ బిడ్డంటే ... వోళ్ళ వొంగిశా నికే వారసుడయిన వొగేవొగ మొలక అనుకునే మడు సులు వోళ్ళు.

జయరాముడికీ సినాయనగారంటే బోబెమత. ఆ సినాయన్ల మద్దెన ఎంతో ముదిగారంగా, అపు రూపంగా పెరిగినోడు జయరాముడు.

అయితే తరాలు మారినా అంతరాలు మార వన్నిట్టు... పెద్దిరెడ్డి ఎంత నిమ్మతి మడిసో.. కొడు కులంత రోసగాళ్ళు. మడుసులు మంచోళ్ళేగానీ పంతాలు పట్టింపులు ఎక్కువ. రోసం పాసం ఎక్కువ.

వోళ్ళ నాయన సేసే పన్లన్నీ శాదస్తమంటా కొట్టిపారేస్తారు. ఇట్లా మెదక రాజకీయాలు కూడు బెట్టవని వోళ్ళ నమ్మకం.

ఇట్టాంటి పరిస్తిలో వున్నిట్టుండి పెద్దిరెడ్డి గుండె ఆర్టేపైలైపోయి సచ్చిపాయ.

ఆయప్ప అట్ల కాలమైపోయినాడో లేదో ఊర్లో పరిస్తి పూరా మారిపోబట్టె ... మంచితనమూ అయికమత్తెమూ అన్నీ ఆయన్తోసేపాయ. కాలీ

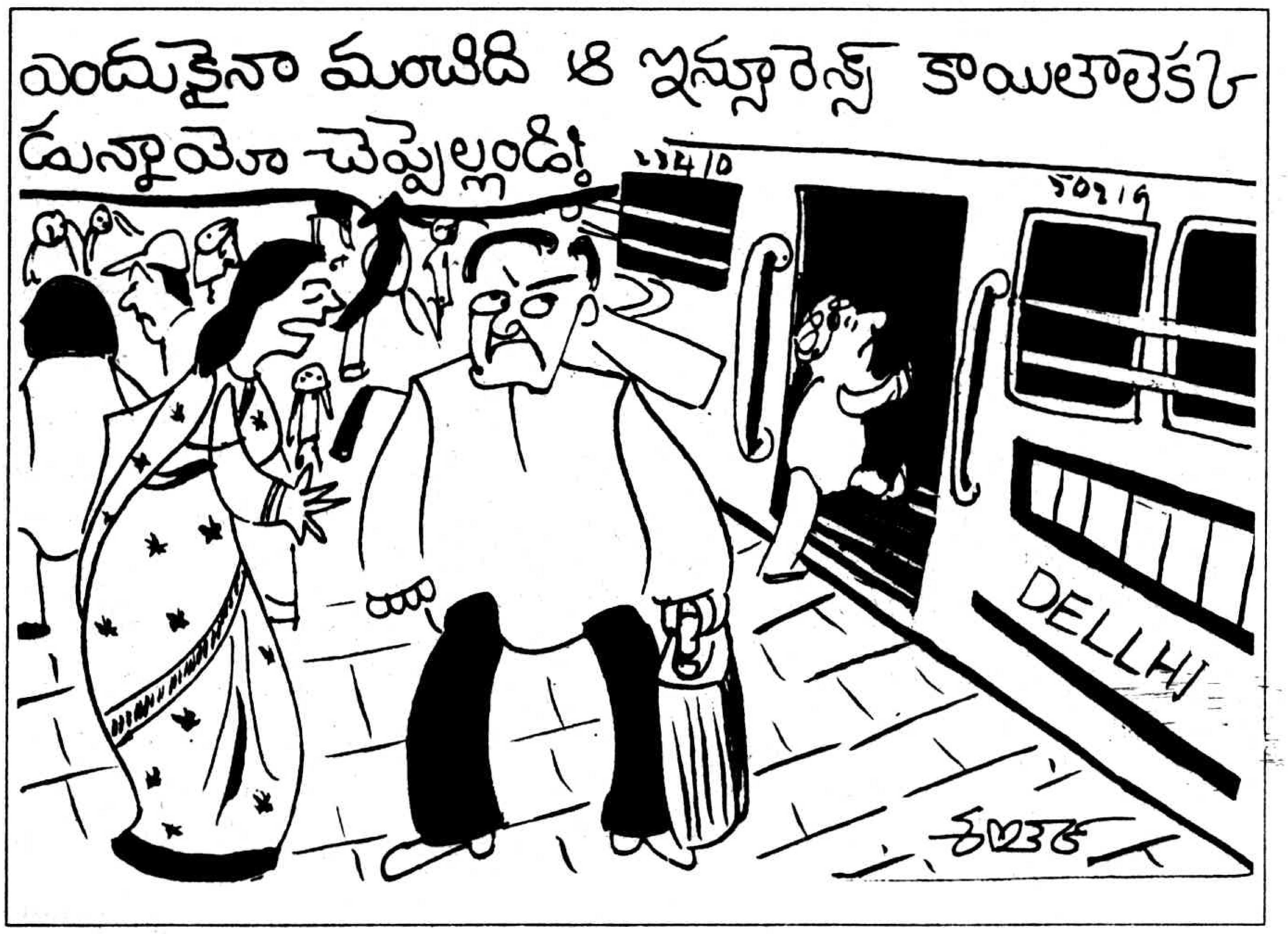

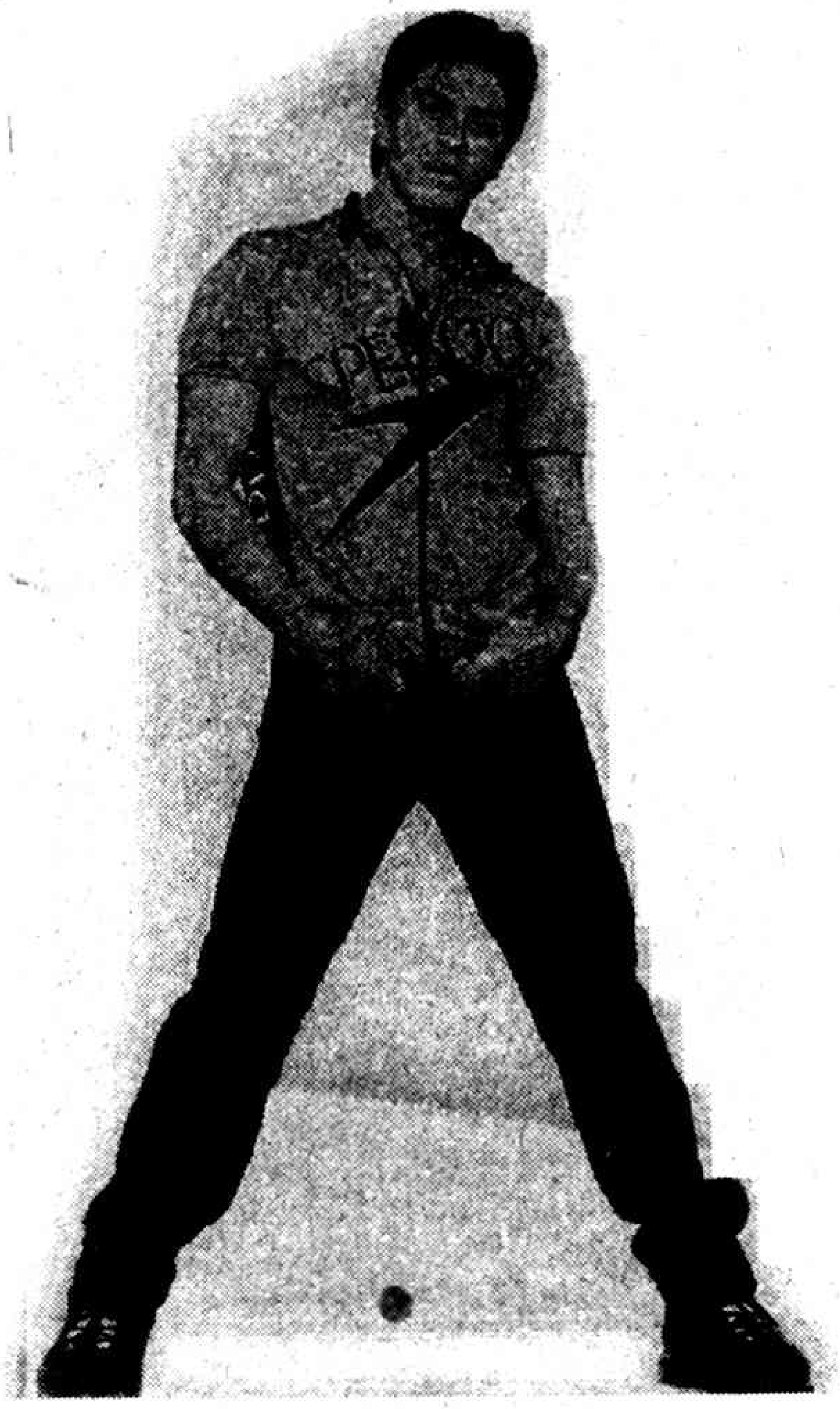

అయిన పెసిరింటు సీటుకు పోటీ పెరిగె.

శ్యానా మంది పెద్దిరెడ్డి పెద్ద కొడుకు బసిరెడ్డికిచ్చి వారసత్తం నిలపాలంఁడ్రి.

ఇంకొందరు అది కుదరదంఁడ్రి. అసీమంటే అసీమంఁడ్రి. 'ఎల్లకాలమూ వోళ్ళే వుండాల్నా. ఈతూరి యేరేళ్ళుండనీ..' అంటా ఉడుం పట్టు బట్రి.

దాంతో ఆ ఊర్లోకీ రాజకీయాలు వచ్చి సేరిపాయ. అప్పుడెప్పుడో నలమహారాజుకతలో ... శనీస్పుడు నలున్ని ఎట్టబట్టాలా అంట కాపెట్టుకోనుండీ, వొగతూరి బయటికెడికో బోయి, కాళ్ళూ సేతులు సరిగ్గా కడుక్కోకుండా అంతప్పురంలోకి వచ్చేసిన నలున్ని జూసి 'అదేమంచి సమీం' అంటా బావించుకోని ఆ రాజును పట్నాడంట. ఏడేడు పద్నాలుగేండ్లు ఉడకాడించి సంపినాడంట.

అట్ల ఆ మాదిరిగా అన్ని దినాలూ వుండి వుండి పెద్దిరెడ్డి పోతానే రాజకీయాలు వచ్చి సేరిపోయి శనీస్పుడు బట్నట్టు బట్టేశ.

ఆ ఊర్లో అన్నిట్లోను గురిగ్గింజంత వారవతో అట్లా ఇట్లా సమంగా తూగే కుళాయప్పను కొత్తగా ఏర్పాటయిన తెలుగుదేశం పార్టీ వోళ్ళు పట్టేసిరి. తమ పార్టీ తరపన పెసిరింటుగా నిలబెట్రి. ఆ ఊర్లో కుళాయప్పకు బందువర్గంబో శ్యానా వుండె. శ్యానా ఇండ్లోళ్ళు ఆయప్ప బామర్దులు, పాలోళ్ళే వుంఁడ్రి. అంతకు మించి వొగ కూతుర్ని వూర్లోనే ఇచ్చిండె. అందుకే కుళాయప్ప ధైర్నంగా నిలబడె.

రంగేసుకుంటేనే మూడ్

***'అ**మ్మాయిల్తో మాటాడాలంటే, ముఖానికి రంగు ఉండాల్సిందే!' అంటున్నాడు షారుక్‌ఖాన్. 'మామూలుగా అయితే తెగ ఇబ్బంది పడిపోతాగానీ ముఖానికి రంగేసుకోగానే ఎక్కడలేని ధైర్యం వస్తుంది నాకు. ఫ్రీగా మాటాడతాను అమ్మాయిల్తో' షారుక్‌ఖాన్ తన భార్యా 'గౌరి' ప్రేమలో పడటానికి మాత్రం రంగు అవసరం పడలేదుట. అంతేలెండి!*

మేమేమీ తక్కువ దినలా అంటా కాంగిరేసోళ్ళూ పెద్దిరెడ్డి కొడుకు బసిరెడ్డిని తమ పార్టీ తరపన నిలబెట్రి. ఇద్దరికీ పోటాపోటీ పెరిగె. బసిరెడ్డికీ ఆ ఊర్లో బలగం బాగానే వుండె. అంతకు మించి కాంగిరేసులో కొందురు పెద్ద నాయకులు ఆయప్పకు అండదండ లందిచ్చిరి. అది గెమనించి తెలుగుదేశమోళ్ళూ మేమేం సెడిపోయినా మన్నిట్టు కుళాయప్పకు ఎన్నుదన్నుగా నిలబడిరి.

ఇట్ల ఎలచ్చన్ల పున్నెమాంట ముందెన్నడూ లేంది ఆ ఊర్లో రోషాలు పెరిగె. అంతవరకూ లేని కులం కస్మలం వోళ్ళ మొనుసుల్లోను జొరబడె. పంతాలు పెరిగె. పగలూ పెరిగె. రాజకీయ యిసగాలి పల్లె నావరించేశ.

కుళాయప్పది బసిరెడ్డింటికెదురిల్లే.

ఆయప్పకూ ముగ్గురు కొడుకులు. ఇద్దురు కూతుండ్లు. అందరికీ పెండ్లిండ్లయి పోయిండె. ఎన్నికల సమేనికి వోళ్ళ బందుగులంతా ఊర్లోకి దిగేసి పెచారం మొదలుపెట్రి.

ఇట్ల ఈళ్ళ బందుగులు ఊర్లో దిగిపోయిరి.

వొగరికి మించి వొగరు పెచారం మొదులు పెట్రి. ఎవురికి ఎవురూ తీసిపోలా. వోళ్ళ పట్టుదలలు వొగయించీ అట్టాయిట్టా గూడా తగ్గలా ... ఏ సమీంలో ఏం జరిగిలిందో తెలీని పరిస్తి యేర్పడిపాయ. అయినా ఎవురి జాగర్తలో వోళ్లుంఁడ్రి.

ఇద్దరి నాయకులిండ్లకూ నాటు బాంబులు దిగె.

కుళాయప్పకు తెలివెక్కువ. ఆయప్పకు నక్కజిత్తులోడనే మారుపేరు గూడా వుండాదిలే. ఎత్తుకు పైఎత్తులేసి ఎదుటోళ్ళను సిత్తుజేసే ఇగితి తెలిసినోడు.

బసిరెడ్డి ధైర్నమంతుడే గానీ జిత్తులు, ఎత్తులు ఎరగనోడు. ఎట్టయితేనేం ... అక్కడ జనాల్లో కుళాయప్పకు లాభిమానం రెచ్చగొట్టినాడు. బసిరెడ్డికొచ్చే వోట్లన్నీ సీల్సబట్టినాడు.

ఇద్దరికీ పోటీ బో బలంగా సాగింది.

దొంగసారాయి కేన్లు కేన్లు దిగె. దుడ్డూ దస్కం, సారాయి మంచి నీళ్ళ మాదిరైపాయ.

ఎలచ్చన్‌కు ముందురోజు ఇరుపచ్చాలోళ్ళు బాగా రంపుజేసుకుంఁడ్రి. రగడ లేపుకుంఁడ్రి. రాళ్ళు యేసుకుంఁడ్రి. బండి కూసాల్తో కొట్టుకుంఁడ్రి. తలలు పగలగొట్టుకుంఁడ్రి.

ఎట్టయితేనేం ... కుళాయప్ప ఎత్తులు జిత్తుల ముందు పెద్దిరెడ్డి మంచితనంగానీ, అంతవరకూ పల్లెకు జేసిన సేవగానీ కొడుక్కి ఏ పాటికీ పనికి రాకుండా అయిపాయ. కడాకు బసిరెడ్డి ఓడిపాయ.

ఇంక అప్పట్నుంచీ ఆ ఊరు రెండుగా సీలిపాయ. బసిరెడ్డోళ్ళకు కుళాయప్పోళ్ళకు పార్టీ పడిపాయ. ఇరువర్గాలకు 'ఎస్' పార్టీ అయిపాయ. పెతి సిన్న దానికీ కొట్టాడుకోవడం, రంపులు రాగింతాలు జేసుకోవడం కడాకు కొట్టుకోవడం మామూలైపాయ. దీన్ని ఆసరా జేసుకోని రాజకీయ నాయకులు వోళ్ళ తగరాదుల్ని ఇంకా మెప్పుగా సాకి సంతరించి సస్తావుంఁడ్రి.

ఇట్లా కడప జిల్లాలో... ఆ పక్క యాడనో వున్నె కచ్చలు, కార్పణ్యాలు, ముటా తగాదాలు రాజకీయాల పున్నెమాంట కొంపలో దూరిన పాము మాదిర్తో ఆ పల్లెలోనూ దూరి పాయ.. దాంతో సిన్నసిన్న తగాదాలకే 'పొడిసేచ్చా, సీల్చేచ్చా' అంటా బెబ్బరించుకునేది. ఆగింతాలు జేసుకునేది అలబాటైపాయ.. ఆ అలబాటే రానురాను పేణాలు దీసుకునే మేన దారిదీశ.

ఇట్లాంటి పరిస్తిలో ... గాండ్లోళ్ళ గానికి దెగ్గిర తిరిగిన సాట్నే తిరిగే గానిగెద్దు మాదిర్తో తిరిగి తిరిగీ కాలం తిక్కరేపతా వుండె.

దినాలు గడవనూ గడవనూ గవురుమెంటుకు పెసిరింట్లన్నా, సర్పంచులన్నా పూరా లెక్కా జమా లేకండా అయిపాయ. అందువల్లా పెసిరెంటు పదవి నామ్కె వాస్తేగా మారిపాయ ... దానివల్లా కుళాయప్ప కొరిగిందేమీ లేకపాయ. దానికితోడు ఏ అమాశకో, పున్నానికో వొగసూరి తప్ప ఆయప్పకు తన పెసిరెంటు గిరీనే గ్యావనానికి రాకుండా అయిపాయ. బసిరెడ్డికి మాత్రం ఓడిపోయిం సంగతి నిరంతరాయంగా గుర్తు కొస్తానే వుండె. వొగరావడమే గాదు ఆ యిసియం గొంతులో పడిన కరక్కాయ మాదిరి గుండెకాయ కడ్డం పడతానే వుండె. గుండెను గాయం జేస్తానే వుండె.

ఈ మాదిరిగా ఇరు పచ్చాలోళ్ళు వొగర్నొగరు దెబ్బ తీసేదానికి తగిన సమీం కోసరం కండ్లల్లో వత్తులేసుకోని ఎదురు సూస్తా కాపెట్టుకోనుంఁడ్రి.

(సశేషం)